

Näringsdepartementet
Avdelningen för näringsliv och villkor
Enheten för konkurrens, statsstöd och
ramvillkor
103 33 Stockholm

Promemoria: Krav på rapportering av betaltider

Almega har beretts tillfälle att svara på rubricerad remiss och vill därför anföra följande.

4.1 Ett rapporteringskrav införs

Almega ställer sig bakom regeringens förslag om lagreglering om krav på rapportering av betaltider. Det är mycket bra att skapa god transparens avseende betaltider i näringslivet eftersom de är en viktig del av förbättrad effektivitet i penningflöden och minskade transaktionskostnader. Allt längre betaltider, som vi sett de senaste tio åren i Sverige, har en negativ påverkan på konkurrenskraften för svenska företag.

Precis som regeringen framhåller så är det även vår övertygelse att en självreglering inom näringslivet med en frivillig uppförandekod har bättre förutsättningar att lyckas än att fastställa betaltider i lag. Men uppförandekoden behöver också kompletteras med en lagstiftning likt den som regeringen föreslår för att säkerställa att rapporteringen sker över tid och att uppföljning kan genomföras.

Det finns ett övergripande mål att korta betaltiderna på ett generellt plan och detta är betydelsefullt. Men de genomsnittliga betaltiderna i hela näringslivet, i alla branscher säger egentligen inte så mycket om de egentliga problemen som kan finnas i vissa branscher. Det finns en risk att de förblir osynliga i den generella statistiken och därmed undgår nödvändig förändring. För att träffa målet med att få ner de långa betaltiderna behöver statistiken synliggöra detta. Vi föreslår därför att den övre kvartilen eller den övre tiondelen av normalfördelningskruvan synliggörs särskilt. Detta gör det tydligt för den fråga som uppföljningen har för avsikt att redovisa, utan att bli för detaljerad eller synliggöra enskilda undantag.

4.2 Endast vissa företag bör vara rapporteringsskyldiga

Ytterligare en förenkling för näringslivet är att rapporteringsskyldigheten inte omfattar alla företag utan enbart företag med fler än 500 anställda. Almega ställer sig bakom även denna begränsning.

Som tidigare nämns föreslås inte någon lagreglering av antalet dagar innan betalning ska ske även om EU-direktivet ger medlemsstaterna den möjligheten. Almega delar den uppfattningen, att till exempel reglera en maxtid om 60 dagar skulle inte vara lika effektivt som om företag och branscher gemensamt kan komma fram till anpassningar. Men om det visar sig att en uppförandekod inte ger de snabba resultat som man kan förvänta sig bör detta vara något att överväga.

4.3 Rapporteringsperiod och intervall

Det är också rimligt att rapporteringsskyldigheten begränsas till att lämna rapport endast en gång per år. Det är tillräckligt för att synliggöra betaltiderna i näringslivet och jämföra mellan år. Däremot bör det fortfarande vara viktigt att det ska vara enkelt för de rapporteringsskyldiga företagen att göra rätt. Eftersom de har olika perioder för räkenskapsår bör det vara möjligt för dem att välja när på året som rapporterna ska överlämnas till myndigheten. Över tid kommer detta inte vara ett problem, det kommer fortfarande vara möjligt att kunna göra sammanställningar.

4.4 Rapporteringens omfattning

För de företag som rapporterar ska det vara enkelt att göra rätt. Ansträngningar ska inte behöva göras i onödan och de ska därför inte belastas med fler administrativa sysslor än vad som krävs för att uppnå syftet. Ett svenskt regelverk bör därför vara enkelt i sin utformning så att de rapporterade företagen kan leverera rapporter med så liten ansträngning som möjligt. Exempelvis skulle rapporteringen kunna kopplas till det egna ekonomisystemet så att systemet självt överlämnar uppgiften om antalet fakturadagar direkt till Bolagsverket.

Regeringen har valt att enbart avgränsa frågan till att gälla företag som är verksamma i Sverige. Det finns naturliga skäl till varför regeringen har gjort dessa överväganden, men det får inte leda till att svenska underleverantörer får en konkurrensnackdel gentemot sina utländska konkurrenter. Det är vår uppfattning att kontrollen istället bör ha sin utgångspunkt i om leveransen sker i Sverige. Frågan om vilka leverantörer som ska rapporteras behöver därför följas upp av den ansvariga myndigheten.

4.5 Fördelning på storlekskategori

Av samma anledning skulle Almega hellre se en rapportering som inte tog hänsyn till den mottagande leverantörens storlek. Företag som får vänta länge drabbas av detta, oavsett storlek. Det begränsar deras möjligheter att göra investeringar eller nyanställningar. Almega menar dessutom att problemen kan se olika ut beroende på vilken bransch som avses. Kategoriseringen av företagets storlek är därför möjligen inte tillräcklig utan en mer fördjupad information behövs. Hur denna information plockas fram är snarare en uppgift för ansvarig myndighet, till exempel genom att tillgängliggöra den för forskare. Viktigare är snarare att få till en generell förändring av betaltiderna på den svenska marknaden. Därför bör rapporteringsskyldigheten gälla alla fakturor för alla leverantörer, inte enbart för de tre grupperna 0-9, 10-49 eller 50-249 anställda och där alltså kategoriseringen inte är nödvändig.

4.8 Tillsyn och sanktioner

Almega delar den slutsats som regeringen kommer fram till att det inte i nuläget behövs tillsyn eller sanktioner för att kontrollera att rapporteringen sker. Precis som framgår av Promemorian så innebär tillsyn och sanktioner ett betydligt större myndighetsåtagande med både ingående insyn i företagets ekonomisystem och avtal. Detta skapar ytterligare belastning och kostnader. Vi menar att det faktum att uppgifterna blir offentliga är fullt tillräckligt. Men frågan om bör aktualiseras vid översynen om hur rapporteringen, lagen och myndighetens arbete fungerar efter ett antal år.

Almega vill avslutningsvis även framhålla betydelsen av att redovisa också vilka standardavtal som används i näringslivet och hur betaltiderna har formulerats i dessa. På så sätt skapas en transparens kring eventuella strukturella problem i specifika branscher.

Dessutom är det av stor betydelse att ansvarig myndighet har god insikt i eventuella kringgåenden, till exempel genom att gå via mellanhänder med färre anställda och därmed undgå redovisningsplikten. Även de här inköpsbolagen bör inkluderas i redovisningen.

Andreas Åström
Näringspolitisk chef

Stefan Holm
Näringspolitisk expert